

Udskrift af forhandlingsprotokollen

for ekspropriationskommissionen

vedrørende etablering af gastransmissionsledningen Baltic Pipe

24. hæfte

Besigtigelsesforretningen den 17. og 18. august 2020

Delstrækning Svenstrup-Gelsted

Mandag den 17. august 2020 kl. 9.30 samledes kommissionen på Severin, Skovsvinget 25, 5500 Middelfart for at afholde besigtigelse i anledning af etablering af gastransmissionsledningen Baltic Pipe, jf. naturgasforsyningslovens § 55, stk. 1 og landsplandirektiv for Baltic Pipe, bekendtgørelse nr. 713 af 9. juli 2019 på strækningen Svenstrup-Gelsted.

Til stede var kommissarius ved Statens Ekspropriationer på Øerne, *Helle S. Andersen*, de af transportministeren udpegede medlemmer af kommissionen, *Gunner Lorentzen* og *Ole Christophersen*, samt de fra Den Fælleskommunale Liste for Øernes Område udtagne medlemmer *Kaj Piilgaard Nielsen* og *Ib Walther Jensen*.

Endvidere mødte den ledende landinspektør *Dorte Ellegaard*.

Som repræsentant for Middelfart Kommune mødte *Peter Hyldegaard*.

For Energinet mødte chefkonsulent *Ole Daugaard Buhl*, landinspektør *Hans Vognsen Christensen* og naboretskonsulent *Torben Bonde Andersen*.

Protokollen førtes af fuldmægtig *Kristian Pless*.

Kommissarius fremlagde brev af 11. september 2019 fra Transport- og Boligministeriet, hvori ministeriet har anmodet kommissarius om at forelægge projektet for ekspropriationskommissionen.

Kommissarius fremlagde endvidere det af Energinet udarbejdede Besigtigelsesmateriale, Baltic Pipe – Fyn, Svenstrup-Gelsted, maj 2020, med tilhørende oversigts- og besigtigelsesplaner, kort.nr. 23-512-2 dateret 1. april 2020, 23-512-100-1 og 23-512-100-2 begge dateret 19. maj 2020.

Desuden fremlagdes notat af 26. august 2019 fra Energistyrelsen om hjemmelsgrundlaget for ekspropriation til Baltic Pipe projektet.

Følgende passerede:

Indledende møde

Kommissarius redegjorde for formålet med besigtigelsesforretningen, der er at fastlægge og godkende det af Energinet fremlagte projekt med de eventuelle ændringer og bemærkninger, ekspropriationskommissionen finder er nødvendige. På den baggrund kan der efterfølgende, efter indhentet bemyndigelse fra Transport- og Boligministeriet, ske ekspropriation. Kommissarius fremhævede, at ekspropriationskommissionens behandling af projektet, herunder linjeføring m.v., må tage udgangspunkt i de rammer, som landsplandirektivet og VVM-tilladelsen for projektet m.v. fastlægger.

Kommissionens beslutninger vil fremgå af forhandlingsprotokollen fra besigtigelsesforretningen. Protokollen vil blive fremsendt til de lodsejere, som er direkte indvarslet til besigtigelsesforretningen. Endvidere vil protokollen blive offentlig tilgængelig via kommissariatets hjemmeside: www.komoe.dk.

Energinets repræsentanter redegjorde for projektet og fremlagde følgende oplysninger:

Forudsætninger

Baltic Pipe-projektet gennemføres i samarbejde mellem Energinet og det polske gastransmissionsselskab GAZ-SYSTEM. Projektet er godkendt af Energi-, Forsynings- og Klimaministeren i henhold til § 4 i Lov om Energinet, og kommercielle aktører har indgået bindende 15-årige kontrakter vedr. kapacitet fra det norske gasopstrømssystem til det danske gastransmis-

sionssystem og videre til det polske transmissionssystem på i alt ca. 8 mia. m³ årligt, svarende til 80 % af den samlede kapacitet.

Baltic Pipe-projektet er et projekt af fælles europæisk interesse (PCI), der binder Europas energisystemer tættere sammen og bidrager til opfyldelse af EU's klima- og energipolitiske mål. Regionalt vil projektet, sammen med andre af GAZ-SYSTEMs planlagte projekter, binde gasmarkederne i Europa bedre sammen og således understøtte sammenhængen i den europæiske Energiunion. Projektet modtager på den baggrund støtte fra EU.

Projektet styrker det eksisterende danske gassystem ved bl.a., at diversificere forsyningen, da Danmark får en ekstra forsyningskilde fra det norske gassystem med mulighed for også at blive forsynet via Polen. Det giver endvidere mulighed for øget konkurrence på gasmarkedet.

Herudover vil Baltic Pipe bidrage til at understøtte økonomien i det samlede danske gassystem, således at det kan understøtte den grønne omstilling ved transport af biogas og andre grønne gasser, der bidrager til at reducere den danske CO₂-udledning. Frem mod 2050 vil der forventeligt også være mulighed for at transportere grønne gasser i Baltic Pipe.

Endeligt forventes projektet at skabe et potentiale for, at Polen og tilstødende lande får mulighed for at fortrænge noget af deres betydelige kulforbrug med gas, hvilket reducerer deres negative påvirkning af jordens klima. Denne mulighed for hurtige CO₂-reduktioner følger anbefalingerne fra FN's klimapanel. Samtidig skabes mulighed for at afhjælpe den omfattende lokale luftforurening i Polens storbyer.

Idriftsættelsen skal ske senest 1. oktober 2022 inden udløb af Polens nuværende gaskontrakter med Rusland.

Lovgrundlag

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har ved brev af 20. november 2018 godkendt den del af Baltic Pipe-projektet som Energinet skal etablere. Godkendelsen er truffet i henhold til § 4, stk. 3, i Lov om Energinet.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets godkendelse medfører ikke fritagelse for eventuelle tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Myndighedsgodkendelser

Erhvervsministeren har den 9. juli 2019 udstedt bekendtgørelse nr. 713, som fastlægger plangrundlaget for Baltic Pipe-Projektet på dansk grund (landsplandrektivet).

Miljøstyrelsen har ved brev af 12. juli 2019 meddelt tilladelse til Baltic Pipe-projektet. Tilladelsen er meddelt i henhold til § 25, stk. 1 i Miljøvurderingsloven (VVM-tilladelse).

Energistyrelsen har i brev af 20. august 2019 meddelt tilladelse til ekspropriation i medfør af §55 i lov om naturgasforsyningsloven.

Transport- og Boligministeriet har i brev af 11. september 2019 meddelt Kommissarius ved Statens Ekspropriationer på Øerne bemyndigelse til at iværksætte besigtigelsesforretning.

Tilladelser i henhold til særlovgivningen, herunder til krydsning af vandløb, krydsning af offentlige veje samt jernbaner m.v., foreligger ved ekspropriationsforretningen.

Tegningsoversigt

Tegn.nr.	Dato	Mål	Emne	Stationering
23-512-2	01.04.2020	1:12.000	Oversigtskort	9.965 – 21.685
23-512-100-1	19.05.2020	1:5.000	Besigtigelsesplan	9.965 – 15.660
23-512-100-2	19.05.2020	1:5.000	Besigtigelsesplan	15.660 – 21.685

Projektbeskrivelse

Projektet består af nedenstående elementer:

- Rørledning fra Europipe II rørledningen i Nordsøen og ind til modtagerterminal Nybro
- En udbygning af modtagerterminalen i Nybro (indenfor eksisterende stationsareal)
- Rørledning i Jylland fra Egtved til Lillebælt
- Rørledning til krydsning af Lillebælt
- Rørledning på Fyn fra Lillebælt til Nyborg
- Rørledning på Sjælland går fra Kongsmark til ilandføringspunktet ved Faxe Bugt
- En rørledning tværs over Østersøen fra Faxe Bugt til Polen
- Anlæg af en kompressorstation ved Næstved
- Anlæg af 17 linjeventilstationer (herefter L/V stationer)

Figur 1 viser oversigt over Baltic Pipe (grøn signatur). Eksisterende gastransmissionsnet vist med gul signatur.

På strækningerne mellem modtagerterminal Nybro og eksisterende kompressorstation ved Egtved samt ved krydsningen af Storebælt er der allerede anlagt to parallelførte rørledninger, og kapaciteten på disse strækninger er tilstrækkelige. Den samlede længde af rørledningen på land er ca. 210 km.

Da bl.a. kompressorehederne på kompressorstationen er drevet på el, er der behov for at etablere en transformerstation i tilknytning hertil. Elforsyningen

af kompressorstationen ved Næstved består af følgende elementer:

- Anlæg af 50 kV transformerstation i umiddelbar tilknytning til kompressorstation, og
- 50 kV elkabel fra eksisterende transformerstationer ved Blangslev og Haslev og frem til kompressorstationen.

Det er netselskabet Cerius, som har ansvaret for at etablere og drive elforsyningen frem til koblingsanlægget på transformerstationen, mens Energinet skal etablere og drive transformerne.

Rørledningen passerer gennem følgende Kommuner:

I Jylland: Varde, Vejen, Vejle og Kolding

På Fyn: Middelfart, Assens, Faaborg-Midtfyn, Odense, Kerteminde og Nyborg

På Sjælland: Slagelse, Næstved og Faxe

Linjeføringen for rørledningen (Middelfart Kommune)

Projektet er omfattet af miljøvurderingsloven, hvorfor der har været gennemført en fuld VVM-proces med 1. og 2. offentlighedsfase. Linjeføringen er fastlagt inden for det projektområde, som er godkendt i miljøkonsekvensvurderingsrapporten. Endvidere er den fastlagt med respekt for landsplandirektivet, således linjeføringen er fastlagt minimum 200 m fra landsplandirektivets afgrænsning.

Energinets valg af linjeføring er fastlagt ud fra sikkerhedsmæssige, anlægstekniske, miljømæssige og samfundsøkonomiske forhold. I forbindelse med fastlæggelsen af linjeføringen er der også inddraget hensyn i forhold til kommunernes planlægning, landskabelige og ejendomsspecifikke forhold samt input fra den enkelte lodsejer efter besøg, herunder om der fx er meddelt en landzonetilladelse til byggeri.

Fra L/V Svenstrup fastlægges linjeføringen henover landbrugsjord parallelt med det eksisterende 400 kV kabelanlæg frem til kabelovergangsstationen ved kommunevejen Nymarkvej i st. 11.238 og de eksisterende 400 kV luftledninger frem til kommunevejen Holmegårdsvej i st. 12.893 i en afstand på mellem 30 og 40 meter syd for 400 kV nettet. Herefter fortsætter linjeføringen for Baltic Pipe i en sydøstlig retning henover landbrugsarealer syd for kommunevejen Gl. Assensvej i behørig sikkerhedsafstand til de spredte bebyggelser langs Gl. Assensvej. Mellem st. 15.000 og 15.200 fastlægges linjeføringen i en smal passage henover beskyttede engarealer mellem Viby Å og landsbyen Viby til skæring med kommunevejen Gl. Assensvej i st. 15.446 umiddelbart syd for fortidsmindet Viby Ødekirke. Herefter fortsætter linjeføringen mod sydøst henover landbrugsarealer nord for landsbyen Udby til krydsning med statsvejen Assensvej i en vinkelret skæring i st. 17.920. Herefter fortsætter linjeføringen mod syd/sydøst henover landbrugsarealer nord for skovområderne Føns Plantage og Ørslev Bjerger frem til L/V Gelsted i st. 21.685, hvor linjeføringen

undervejs krydser kommunevejene Limosegyden (st. 18.172), Mindevej (st. 19.600) og Granlyvej (st. 20.781).

Tekniske bestemmelser

Rørledningen projekteres og udføres i henhold til bekendtgørelse om sikkerhedsbestemmelser for naturgasanlæg efter Lov om Arbejdsmiljø (nr. 414 af 8. juli 1988 med senere tilføjelser). Bekendtgørelsens regler bygger på GPTC-guiden, som er en amerikansk standard: "Guide for Transmission and Distribution Piping Systems, GPTC, 1998". Som tillæg til denne GPTC-guide foreligger tillægsbestemmelser fra Arbejdstilsynet i form af en vejledning (F.0.1 fra juli 2001). Vejledningen refererer til en række standarder for materialer og udførelse.

Rørledningen

På strækningen mellem L/V Svenstrup og L/V Gelsted anlægges rørledningen med en udvendig diameter på 900 mm (36"). Rørens godstykkelse ligger mellem 12 og 22 mm.

Rørledningen anlægges som en stålledning med en coating udvendigt på 2.5 mm Polyethylen (PE).

I områder med særlig høj grundvandsstand eller blød bund, hvor der kan være risiko for opdrift på rørledningen, monteres betonklodser på rørledningen.

Rørledningens placering og etablering

GPTC-guiden fastsætter sammen med Arbejdstilsynets danske tillægsbestemmelser krav til linjeføringens "class-location" og "minimumsafstand".

"Class-location" fastlægges i en afstand på 200 meter på hver side af centerlinjen for rørledningen i enhver fortløbende længde på 1600 meter langs med rørledningen. Class-location zonen bestemmes ud fra befolknings- og bygningstæthed langs rørledningen samt på grundlag af kommuners udbygningsplaner (kommuneplaner, lokalplaner mv.) eller udstedte byggetilladelser.

Arealerne omkring rørledningen opdeles i klasser (class-locations) fra klasse 1 til klasse 4.

Jo flere bygninger beregnet til beboelse og erhverv, der findes indenfor 200 meter på hver side af rørledningen, des tykkere stålør skal anvendes. Tykkelsen af stålørerne kan således variere afhængig af behov. Variation af ståløreret kan ses af nedenstående tabel.

Udover ovennævnte class-location stiller Arbejdstilsynet krav om overholdelse af en minimumsafstand til

bygninger, som er beregnet til varigt ophold for mennesker. Minimumsafstanden beregnes på baggrund af det maksimale tryk i rørledningen, ledningens diameter og ståltykkelsen.

På strækningen Svenstrup - Gelsted er der følgende minimumsafstande til bebyggelse:

Rørdiameter	Designtryk	Ståltykkelse af rør (mm)		Minimumsafstande til bebyggelse (m)			
		Min (Kl. 1)*	Max (Kl. 4)	Kl. 1	Kl. 2	Kl. 3	Kl. 4**
Tommer/mm	(bar)						
36"/900	80	12,0	22,2	79	66	55	44

*Kl. refererer til rørklasse (class location)

**Klasse 4 rør anvendes kun efter særlig tilladelse fra arbejdstilsynet

Fra L/V Svenstrup til L/V Gelsted anlægges rørledningen hovedsageligt med en rørtykkelse på mellem 12 og 17,5 mm med en maksimal rørtykkelse på 22mm på en ca. 50 m strækning ved krydsning af statsvejen Assensvej i st. 17.920, hvorefter områderne langs med rørledningen generelt betragtes som Class Location 1 og 2. Fra L/V Svenstrup forbi Vesterdal Efterskole til skæring med Gl. Assensvej i st. 15.446, varierer Class Location, mens den efter skæring med Gl. Assensvej (st. 15.446) og frem til L/V Gelsted udelukkende betragtes som Class-location 1.

Der er i lovgivningen krav om, at der som minimum skal være 1 meter jorddække over gasledningen. Generelt forventes rørledningen at blive anlagt i åben rørgrav med en jorddækning på omkring 1,3 m. Konkrete forhold kan betyde, at rørledningen etableres med større jorddække for f.eks. at udligne terrænforskelle eller for at kunne overholde afstandskrav til eksisterende ledninger i jorden, herunder hensynet til drænybde mv.

Generelt søges anvendt lige rør, der reguleres til landskabet med elastiske bøjninger. I enkelte tilfælde ved skarpe retningsændringer og lignende indsvejses et rørstykke, der enten er forbukket eller bukkes lokalt med bukkemaskine.

Rørledningen udstyres med et katodisk beskyttelses-anlæg (KB-anlæg), som vha. en lavspænding beskytter gasledningen mod korrosion, hvorfor der enkelte steder i markskel, vejsider m.v. bliver placeret mindre målerskabe.

Langs ledningen placeres markeringspæle, normalt 2 m forskudt fra ledningen. Markeringspælene placeres i markskel, vejkanter o. lign. med en afstand, så man generelt kan se fra den ene pæl til den anden.

Rørledningens krydsning af jernbaner, veje, vandløb og ledninger

Krydsninger af jernbane, veje, vandløb og andre ledninger sker efter nærmere forhandlinger med de respektive myndigheder/ejere.

Ved krydsning af større veje, hvor etablering i åben rørgrav giver særlige udfordringer, vælges i stedet at udføre krydsningen ved hjælp af gennempresning eller styrede underboringer. Krydsning af offentlige veje sker efter nærmere forhandlinger med vejmyndigheden jf. Vejloven.

Ved krydsning af vandløb og lignende, hvor etablering i åben rørgrav giver særlige udfordringer, vælges i stedet at udføre krydsningen ved hjælp af styrede underboringer. Private og offentlige vandløb, afvandingssystemer mm. reguleres og/eller retableres i fornødent omfang. Regulering af vandløb gennemføres i samarbejde med vandløbsmyndigheden jf. Vandløbslovens og Naturbeskyttelseslovens bestemmelser.

Drænledninger og andre former for afvandingssystemer vil blive retableret og reguleret i fornødent omfang. Energinets drænekspertes vil på baggrund af oplysninger om dræn og afvandingssystemer fra lodsejer og ud fra konkrete forhold som viser sig under anlægsarbejderne stå for valg af løsning for retableringen.

Katodisk beskyttelse af rørledningen mod elektriske spændinger

Til den katodiske beskyttelse af rørledningen, som er en stålledning, kan der blive behov for såkaldte anodebede med tilhørende teknikhuse. Et anodebed vil aflede spændinger til jord. Der kan være behov for anodebed, hvor rørledningen anlægges i nærhed af højspænding eller nær høje genstande hvor der er øget risici for lynnedslag. Et anodebed består typisk af 8 stk.

anoder placeret med en indbyrdes afstand på 3 m i en eller to rækker. Anoderne kan være et ”spirorør” Ø300 mm af galvaniseret stål med en længde på omkring 1,6 m, hvori der er placeret en magnetit anode i koksfyld. Anoderne placeres i for borede huller, således der vil være ca. 2 m fra terræn til overkant af anode. Den endelige placering vil blive fastlagt inden ekspropriationsforretningen.

Fiberkabel langs gasledningen

I forbindelse med etableringen af gasledningen etableres der desuden et fiberkabel til brug for kommunikation- og overvågning af Energinets installationer. Fiberkablet etableres under overkant af gasrøret og med en afstand på højst 15-50 cm fra gasrøret.

Til fiberkablet etableres brønde i niveau med terræn til brug for overvågning og reparation.

Erhvervelse af rettigheder

Til projektets gennemførelse er der behov for at pålægge servitutrettigheder til sikring af gastransmissionsanlægget med tilbehør samt ret til etablering af midlertidige rørlager- og oplagspladser samt skurby. Derudover skal der sikres vejret til benyttelse af den private fællesvej Ulvsbjergvej til L/V Svenstrup.

Hertil kommer behov for ret til midlertidige overkørsler fra offentlige veje i ledningstraceet og ret til benyttelse af private fællesveje og private veje som adgangsveje til anlægsarbejderne i forbindelse med anlæg af naturgasledningen.

Erhvervelse af areal

Til projektets gennemførelse er der behov for at erhverve areal til L/V Gelsted ved kommunevejen Skovbovej.

Pålæg af servitutter til sikring af gastransmissionsanlægget

For at sikre gastransmissionsanlægget mod beskadigelse eller anden overlast pålægges servitut om gastransmissionsanlæg i en bredde på 20 m til hver side af rørledningens centerlinje. Servituten regulerer byggeri og andre faste anlæg, beplantning samt terrænregulering mv. Servituten sikrer desuden ledningsejers ret til at foretage eftersyn og vedligehold.

Ligeledes kan der blive behov for supplerende servitutbestemmelser til beskyttelse af installationsskabe, ledninger, katodisk beskyttelsesanlæg mm.

Anvendelse af arbejdsarealer

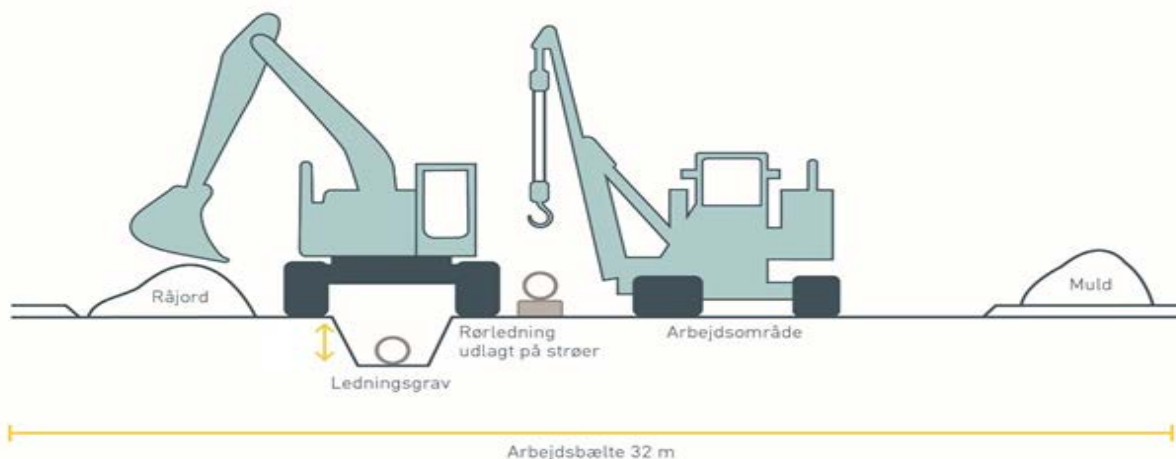
Til gennemførelse af anlægsarbejderne er der behov for ret til midlertidig brug af arealer langs med linjeføringen. Endvidere er der behov for ret til etablering af midlertidige rørlager- og oplagspladser samt skurby.

Den endelige placering og udformning fastlægges ved ekspropriationsforretningen.

De midlertidigt eksproprierede arealer, der er langs den nye rørledning, vil blive anvendt til arbejdsareal i form af muld- og råjordsdepot, køreveje og rørgrav og har normalt en bredde på ca. 32 m.

Mulden skræbes af og lægges til side inden anlægsarbejdets opstart. Gasledningen samles ovenpå jorden og hejses derefter samlet i sektioner ned i den gravede ledningsgrav.

Det samlede anlægsarbejde vil typisk vare op til 3 måneder på den enkelte ejendom.

Figur 2 viser det typiske arbejdsbælte på ca. 32 m

Gener og tab vil blive opgjort efter anlægsarbejdets afslutning ved indgåelse af aftale mellem lodsejer og Energinet.

Krydsninger af jernbaner og offentlige veje mm. Middelfart Kommune

Stationering (m)	Krydsning
11.238	Nymarkvej – kommunevej
12.387	Gamborgvej – kommunevej
12.893	Holmegårdsvej – kommunevej
15.446	Gl. Assensvej – kommunevej
15.672	Vandløb – Viby Å
17.920	Assensvej – statsvej
18.172	Limosegyden – kommunevej (ikke udskilt)
19.600	Mindevej – kommunevej
20.871	Granlyvej – kommunevej (ikke udskilt)
21.679	Skovbovej – kommunevej (ikke udskilt)

Energinets præsentation af projektet kan findes på hjemmesiden <https://energinet.dk/anlaeg-og-projekter/projektliste/BalticPipe>

Efter Energinets gennemgang af projektet havde de fremmødte ejere, brugere og disses repræsentanter lejlighed til at udtale sig.

Det skal overordnet nævnes, at der generelt har været en vis modstand mod projektet, som kommissionen selvfølgelig har bemærket. Modstanden har bl.a. udmøntet sig i et borgerforslag mod Baltic Pipe, som pr. 19. august 2020 havde modtaget 9.246 underskrifter.

Lodsejerne havde på det indledende møde og efterfølgende på de enkelte mødesteder i marken følgende generelle bemærkninger og spørgsmål til projektet:

Vedrørende arkæologiske forundersøgelser og udgravninger

Flere lodsejere spurgte til, om det er muligt at få opgjort og afregnet erstatning for de arkæologiske forundersøgelser, der går forud for anlægsarbejderne, herunder også vedr. strukturskade. Ydermere hvornår reelle udgravninger lovligt kan foretages.

Energinets repræsentanter oplyste, at hjemlen til at gennemføre forundersøgelser inden ekspropriation findes i ekspropriationsproceslovens § 3. De arkæologiske forundersøgelser kan kun ske inden for det fastlagte arbejdsareal. Det er Energinet, som afholder udgiften til forundersøgelserne.

Berørte arealer retableres og de konkrete tab og ulemper, som forundersøgelserne evt. kan medføre, erstattes efter samme principper som skader og tab forårsaget af selve anlægsarbejderne, herunder vedr. afgrødetab og strukturskade m.v. som det også fremgår af den af Energinet udarbejdede folder ”Baltic Pipe på landbrugsjord”, som alle berørte lodsejere har fået tilsendt.

Erstatningen for arkæologiske forundersøgelser, herunder afgrødetab vil blive afhandlet med ejeren af Energinet efter forundersøgelse afslutning på den pågældende ejendom. Der betales som udgangspunkt først for strukturskade efter afslutning af anlægsarbejdet i år 2021, da der ikke betales for den samme skade to gange. Energinet anerkender dog, at en foreløbig strukturskade allerede kan opgøres efter forundersøgelserne, hvis lodsejer ønsker dette.

Egentlige arkæologiske udgravninger må først foretages, hvis der er indgået en aftale mellem Energinet og lodsejer eller fra den dag, hvor arealet er eksproprieret.

Ekspropriationsforretningerne på denne strækning forventes påbegyndt i vinteren/foråret 2021 og anlægsarbejderne starter som udgangspunkt i Nyborg omkring 1. marts 2021 og bevæger sig mod Gelsted. Det kan derfor forventes, at anlægsarbejdet starter omkring midt august på denne del af strækningen. På enkelte ejendomme, hvor der f.eks. skal underbores eller placeres en rørlagerplads, vil anlægsarbejdet dog starte tidligere. Anlægsarbejderne på den enkelte ejendom vil typisk strække sig over en 3-måneders periode.

Vedrørende drænforhold m.m.

Der blev af flere lodsejere udtrykt bekymring for drænforholdene i området både under og efter anlægsarbejderne. Der blev spurgt til, hvor dybt gasledningen vil ligge, og hvordan krydsende dræn vil blive håndteret. Der er visse steder nedlagt dræn i flere omgange og i forskellige dybder, da jorden er sunket igennem tiden. Der blev opfordret til, at Energinet rekvirerer de registreringer af drænforholdene, som allerede er udarbejdet i forbindelse med de arkæologiske forundersøgelser. Der blev endvidere spurgt til, hvem der skal afholde eventuelle meromkostninger til vedligeholdelse og omlægninger af dræn, specielt der hvor drænene krydser naturgasledningen, efter anlægsarbejdets afslutning og fremadrettet.

Energinets repræsentanter oplyste, at gasledningen på denne strækning generelt vil blive etableret med minimum 1,3 meters jorddække, således at ledningen som udgangspunkt kan ligge under drænene. Konkrete forhold kan dog betyde, at ledningen lægges dybere for f.eks. at udligne terrænforskelle eller for at kunne overholde afstandskrav til eksisterende ledninger i jorden.

Gasledningen kan desuden på korte strækninger bukes ned, hvis det er nødvendigt f.eks. af hensyn til krydsende dræn. Hvis ikke det er muligt at føre drænene over ledningen, vil den tekniske løsning typisk blive, at de afskårne dræn samles i en langsgående ledning, hvorefter der på et passende sted foretages en nedbukning af gasledningen, hvor drænene kan krydse. Det er en teknisk og økonomisk vurdering, hvordan drænene skal håndteres.

De fremtidige drænforhold er ikke detailprojekteret endnu, bl.a. fordi der ofte er stor usikkerhed om, hvor drænene præcis ligger. Energinet vil foretage en regi-

strering af drænene inden anlægsarbejdernes igangsættelse, herunder ved at indhente drænkort og oplysninger fra lodsejer og evt. foretage mindre prøvegravninger. Energinets repræsentanter opfordrede endvidere til, at lodsejerne fremsender materiale/oplysninger, der i øvrigt kan være relevante for nedgravningen af gasledningen, herunder hvis der er (nogenlunde detaljerede) planer om at anlægge nye dræn.

Energinet har også kontakt til museumsfolkene for at drage nytte af den registrering af dræn, der er foretaget i forbindelse med de arkæologiske forundersøgelser. Der foretages også registreringer under gravearbejdet, da der erfaringsmæssigt ofte vil dukke dræn op, som ikke kendes i forvejen.

De dræn, som berøres eller beskadiges af gravearbejdet, skal efterfølgende reetableres til minimum samme stand, som inden anlægsarbejdet gik i gang. Retableringen af dræn godkendes af den tilsynsførende med drænfaglig baggrund. Til brug herfor vil man inden anlægsarbejdernes påbegyndelse kortlægge, hvilke dræn, der berøres, og man vil herefter ved hjælp af fotografering dokumentere drænenes stand før og efter anlægsarbejderne.

Lodsejer har efter aftale med Energinets tilsynsførende mulighed for at besigtige arbejdet. De lodsejere, som måtte ønske det, varsles med omtrentlige tidspunkter for drænretablering og skal være klar til med kort varsel at være til stede for besigtigelse, således at anlægsarbejderne ikke forsinkes. Såfremt lodsejer ønsker at benytte egen drænkonsulent, vil det ske for egen regning, medmindre der skriftligt aftales andet med Energinet. Energinet friholder lodsejer for udgifter til egen drænkonsulent, såfremt det vurderes, at der er særligt komplicerede drænforhold på ejendommen.

Energinet oplyste, at fremtidige meromkostninger, der skyldes omlægninger m.v. af dræn, som er sket af hensyn til etableringen af naturgasledningen, vil blive afholdt af Energinet. Det vil også gælde ved fremtidig etablering af dræn på områder, hvor der i dag ikke er dræn. Lodsejer vil efter tilbagelevering af arbejdsarealerne modtage kortmateriale over ejendommen, som viser placering af gasledningen og de reetablerede dræn, fremmedledninger og egne ledninger. Materialet fremsendes som udgangspunkt i digital form. Energinet henviste i øvrigt til folderen "Baltic Pipe på landbrugsjord".

Vedrørende midlertidigt arbejdsareal, jordhåndtering, stensamling, afgrødetab, strukturskade og betalingsrettigheder

Der blev spurgt til Energinets anvendelse af de midlertidige arbejdsarealer, herunder jordhåndteringen i forbindelse med gravearbejderne, med fokus på hvordan det sikres, at råjord og muldjord ikke blandes sammen. Der var fokus på den strukturskade af jorden, som anlægsarbejdet medfører, og hvad Energinet vil gøre for at begrænse strukturskaderne mest muligt. Endvidere ønskede flere lodsejere, at Energinet af egen drift kontrollere strukturskaden efter henholdsvis 5 og 10 år.

Energinets repræsentanter oplyste, at man inden opstart af anlægsarbejderne, sammen med anlægsentreprenøren, tilbyder et møde med lodsejer for at få en dialog om de konkrete forhold på ejendommen på anlægstidspunktet, som kan have betydning for anlægsarbejdet. Det kan f.eks. være oplysninger om egne ledninger (vand og el) til staldanlæg, dræn, adgangsforhold, jordbundsforhold, rydning af hegn, midlertidig hegning til dyr mv.

Energinet opfordrede i den forbindelse alle lodsejere til at føre en logbog, hvori de noterer ulemper og udgifter vedrørende driftsforstyrrelser i forbindelse med projektet.

Efter aftale mellem lodsejer og Energinet vil der i almindelighed kunne etableres midlertidige overgange/passagemuligheder til marker som bliver afskåret af arbejdsarealet.

Efter endt anlægsarbejde på ejendommen gennemgår lodsejer, Energinet og entreprenør retablering af arealer. Såfremt der opnås enighed om retableringen underskriver parterne en erklæring om tilbagelevering af arealerne.

Energinet har ansvaret for, at anlægsarbejderne gennemføres/afsluttes inden for rammerne af de givne myndighedstilladelser, og Energinet er forpligtet til at udføre og afslutte anlægsarbejdet, så skader, som kan henføres til Energinets anlægsprojekt, så vidt muligt minimeres. De arealer, diger og veje mv., som bliver berørt af anlægsarbejderne, vil blive retableret til minimum samme stand, som inden opstart af anlægsarbejderne. Omfang af genplantning inden for arbejdsbæltet aftales nærmere med lodsejer. Evt. genplantning inden for selve servitútbæltet sker i forhold til de restriktioner, som servituttens fastsætter. Landbrugsarealerne afleveres ryddet, planlagt og enten pløjet, grubbet eller harvet efter nærmere aftale med lodsejer.

Udover at der ved ekspropriationen fastsættes erstatning for arealer og servitutpålæg, vil der, efter at anlægsarbejderne er gennemført, blive fastsat erstatning for afgrødetab, strukturskader, læhegn, beplantning og andre midlertidige ulemper mv. Erstatningen til den enkelte lodsejer opgøres på grundlag af det faktisk passerede i forhold til ejendommens normale drift efter en konkret arealopgørelse og vurdering. Såfremt der ikke kan opnås enighed mellem lodsejer og Energinet, har parterne mulighed for at få ekspropriationskommissionen til at fastsætte erstatningen for de midlertidige ulemper.

Der ydes erstatning for afgrødetab såvel ved etablering af anlæg som ved eventuelle senere tilsyns- og reparationsarbejder. Det er sædvanligvis ejeren, der vil modtage erstatning for servitut og strukturskade, og eventuelle forpagtere, der modtager erstatning for afgrødetab. Men det beror i sidste ende på den nærmere aftale med ejer og eventuelle forpagtere, hvordan erstatningen skal udbetales / fordeles.

Når der grundet den manglende rådighed / dyrkning af arealerne i anlægsperioden midlertidigt må trækkes arealer ud fra EU-støtteordninger, kan de mistede betalingsrettigheder efterfølgende generhverves fra den nationale reserve. Dette arbejde betaler Energinet lodsejernes landbrugskonsulenter for. Hvis der opstår tab grundet mistet EU-støtte, vil der blive ydet erstatning herfor.

Anlægs-, reparations- og tilsynsarbejde kan medføre, at jordens normale struktur ændres, hvorved jordens ydeevne forringes i de følgende år. Der betales erstatning for forringelsen af jordens struktur. Graden af strukturskade inddeles i tre kategorier: let (I), middelsvær (II) og svær (III). Da graden af strukturskade afhænger meget af, under hvilke forhold arbejdet udføres, føres der systematisk logbog over vejrlig på anlægstidspunktet. Således spiller det en væsentlig rolle, hvordan jordbunds- og vejrforholdene er, når arbejdet udføres.

Strukturskadeerstatningerne er baseret på, at arealerne erfaringsmæssigt – i gennemsnit – gradvist retablerer sig til deres tidligere niveau inden for en periode på 3-5 år. Energinet er på nuværende tidspunkt i dialog med landbrugets organisationer om metoder til opgørelse af strukturskadeerstatning. Ændringer i opgørelsesformen vil i givet fald også komme lodsejere, der er berørt af nærværende projekt, til gode.

Det forudsættes, at anlægsarbejdet udføres på en rimelig og ordentlig måde. Muldjord og råjord vil blive

holdt adskilt og lagt i to bunker på hver sin side af ledningsgraven. Som udgangspunkt vil opgravede sten blive lagt tilbage i ledningsgraven. Det gælder dog ikke meget store og meget skarpe sten. Der vil dog foregå stensamling efter tilbagelægning af råjord og muldjord. Overskydende råjord vil blive lagt i et 3-4 cm jævnt lag inden for det bælte, hvor der er blevet gravet. Råjorden vil efter aftale med lodsejer eventuelt blive grubbet inden mulden pålægges. Mulden lægges ovenpå i et jævnt lag med en mindre overhøjde over selve ledningsgraven. Strukturskader kan ikke helt undgås, men vil blive søgt begrænset ved anvendelse af bæltekøretøjer, hvor trykket fra maskinen fordeles jævnt. Der kan ikke udlægges køreplader på det areal, hvor bæltekøretøjerne færdes, herunder langs ledningsgraven og til og fra røroplagspladserne, da larvefødter og køreplader ikke er forenelige (stål mod stål). Omfanget af strukturskaderne vil ikke alene afhænge af typen og vægten af køretøjer ved gravearbejderne men også af jordbundstype og vejr under anlægsarbejdet. Hvis der er meget vådt i perioden, bliver strukturskaderne typisk større end i en tør periode.

Lodsejeren kan i op til 10 år efter anlægsarbejdets afslutning vende tilbage vedrørende strukturskade, hvis den tidligere udbetalte strukturskadeerstatning ikke synes at dække det reelle tab.

Hvis der inden 10 års periodens udløb fortsat er skader, foretages en bedømmelse af ”den varige skade”, således at det permanente værditab erstattes, og sagen afsluttes. Lodsejer opfordres til at føre dokumentation fra tidspunktet for afleveringsforretningen i tilfælde af, at der bliver behov for at rejse krav om yderligere erstatning for længerevarende strukturskade, skade på dræn samt øvrige skader.

Vedrørende risici forbundet med anlægget

Energinet oplyste, at der er en minimal risiko, herunder for gasekspllosion, forbundet med anlægget. Energinet sørger for at foretage de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger, herunder sikring af gasledningen samt omfattende kontrol- og nødsystemer, og det vil være muligt at slukke for gassen ved hjælp af et fjernstyret system.

Energinet oplyste i øvrigt, at landsplansdirektivet pålægger en 500 meter bred opmærksomhedszone ”class location zone”, der efter fastlæggelsen af den endelige linjeføring indskrænkes til 200 meter på hver side af gasledningen, hvorefter den fremtidige byudvikling skal ske under hensyntagen til gasledningen. Der henvises til side 15 i landsplansdirektivet, hvor der under

pkt. 1.2.6 redegøres nærmere for betydningen af en opmærksomhedszone ”class location zone”.

Vedrørende vejadgang i anlægsperioden

Der blev spurgt til vejadgangen til de enkelte ejendomme og omkørsel under anlægsarbejdet.

Energinets repræsentanter oplyste, at vejadgangen til ejendommene skal opretholdes i anlægsperioden. Der vil for enkelte ejendomme kunne forekomme meget korte afbrydelser af vejadgangen efter forudgående dialog med lodsejer. Der vil altid skulle være en nødplan, så der hurtigt kan skabes vejadgang – også ved korte afbrydelser - i tilfælde af behov for redning – ved f.eks. hurtigt udlægning af køreplader over ledningsgraven.

Vedrørende vedligehold og fjernelse af gasledningen m.v.

Der blev spurgt til, om gasledningen vil blive fjernet, når den på et tidspunkt ikke længere er i drift, og i givet fald, om lodsejerne kan blive pålagt at fjerne den.

Energinets repræsentanter oplyste, at levetiden for Energinets del af gasledningen umiddelbart vurderes til ca. 100 år. Det er Energinet, der har ansvaret for at afvikle gastransmissionsanlægget, og som har alle udgifter forbundet med afviklingen. Der foreligger ikke på indeværende tidspunkt formelle krav eller vejledninger for afviklingen af anlægget. Hvis sådanne retningslinjer foreligger på tidspunktet for afvikling af anlægget, vil disse blive fulgt. Alternativt vil anlægget blive afviklet i overensstemmelse med praksis på dette tidspunkt. På tidspunktet for afvikling af gastransmissionsanlægget må myndighederne tage stilling til, om anlægget skal fjernes eller blive liggende ud fra en samlet samfundsøkonomisk og miljømæssig betragtning. Det vil nok være næsten lige så bekosteligt at fjerne ledningen som at anlægge den, og det vil endvidere være forbundet med gener for lodsejerne, hvis ledningen skal graves op. Uanset hvilke krav miljømyndighederne måtte stille på tidspunktet for afvikling af anlægget, vil anlægget blive afviklet af Energinet – eller den til enhver tid værende ejer heraf – uden udgift og tab for ejeren.

Kommissarius oplyste, at ekspropriationskommissionens i forbindelse med ekspropriationerne på Sjælland har ændret servitutteksten, så det af servitutteksten kan lægges til grund, at lodsejeren under ingen omstændigheder kan blive pålagt omkostninger i forbindelse med en situation, hvor det er andre end lodsejerens egne dispositioner (dvs. Energinets eller tredjemands

dispositioner), der nødvendiggør en omlægning eller flytning af gastransmissionsledningen.

Vedrørende betydningen af opmærksomhedszonen

Flere lodsejere spurgte til opmærksomhedszonen, herunder om den begrænser muligheden for udstykning og nybyggeri.

Energinets repræsentanter oplyste, at det ikke er en forbudszone, men en opmærksomhedszone, som betegnes som en "class location zone" svarende til en "statslig kommuneplan" hvor bl.a. planer for byudvikling mv. skal sikkerhedsvurderes ud fra tilstedeværelsen af en gastransmissionsledning. Dette skyldes, at gastransmissionsledningen er dimensioneret efter befolkningskoncentrationen i de berørte områder, og at tekniske forhold kan være afgørende i forhold til placering af veje, vindmøller mv. nær ved gastransmissionsledningen. Ny bebyggelse eller ændret anvendelse af arealerne nær eksisterende transmissionsledninger kan i særlige tilfælde betyde, at Arbejdstilsynet eller Energistyrelsen kan stille særlige krav. Hvis en bebyggelse eller anlæg hverken kræver landzonetilladelse eller byggetilladelse, vil der være tale om byggeri, der ikke er problematisk i forhold til landsplandirektivets arealreservation. Energinet påpegede, at der omkring den eksisterende gasledning fra 1980'erne er sket betydelig byudvikling, og det netop er grunden til, at Baltic Pipe ikke kan placeres parallelt med den eksisterende ledning på hele strækningen. Opmærksomhedszonen blev pålagt ved landsplandirektivet fra 2019, og det er op til ekspropriationskommissionen at vurdere, om denne 200 meter-zone medfører et erstatningsberettiget tab på de konkrete ejendomme.

Vedrørende lovligheden af projektet m.v.

Flere lodsejere udtrykte utilfredshed med vedtagelsen af projektet og linjeføringen herunder processen omkring VVM-redegørelse og vedtagelsen af landsplandirektivet. Der er ikke i tilstrækkelig grad redegjort for, hvorfor man ikke kan gå igennem Natura 2000 området ved Lillebælt, der ville være langt mindre generende for de omkringliggende ejendomme. Det blev endvidere anført, at gasledningen ikke tjener almenvellet, som påkrævet efter grundlovens § 73. Der blev i denne forbindelse udtrykt utilfredshed med, at projektet er vedtaget ved et landsplandirektiv og ikke ved lov, således at det klart kan konstateres, hvem der har stemt for lovforslaget.

Energinets repræsentanter oplyste, at krydsningen af Lillebælt er behandlet i Miljøkonsekvensrapporten (VVM), og i 1. offentlighedsfase blev der netop stillet forslag om at lægge linjeføringen igennem Natura

2000 området i stedet for den valgte løsning nord om Natura 2000 området. Der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området en række prioriterede naturtyper. Derfor vil det sandsynligvis ikke være muligt at opnå tilladelse til en linjeføring igennem Natura 2000 området, da det vil medføre en mulig påvirkning af udpegningsgrundlaget, og da der findes et gennemførligt alternativ, der ikke påvirker Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag, selvom dette desværre berører en række lodsejere og deres virksomhed m.v.

Advokat Søren Nørgaard Sørensen, HjulmandKaptain, har forud for besigtigelsesforretningerne til Baltic Pipe i brev af 23. september 2019 til ekspropriationskommissionen på vegne af en række lodsejere gjort gældende, at projektet i sin nuværende og foreliggende form ikke er lovligt. Det gøres gældende, at ekspropriationskommissionen har pligt til af egen drift at påse og efterprøve projektets fulde lovlighed. Brevet indeholder samtidig en opfordring til ekspropriationskommissionen om i forbindelse med besigtigelsesforretningerne at udbede sig Energinets præcise og dækkende redegørelse for, hvorfor gasledningen er valgt ført over land og ikke i vandet, herunder hvilke konkrete undersøgelser (også økonomiske), der ligger bag beslutningen.

Advokat Hanne Mølbeck, Bech-Bruun, har i brev af 2. oktober 2019 på vegne af Energinet gjort gældende, at en linjeføring på søterritoriet har været vurderet i forbindelse med miljøvurderingsprocessen forud for udstedelsen af landplandirektivet og VVM-tilladelsen for projektet. Det anføres bl.a., at Energinet har vurderet, at projektet hverken ville være økonomisk eller teknisk realiserbart med en linjeføring på søterritoriet. Samtidig ville en række af de ønskede synergier ved at lægge gastransmissionsledningen på land være vanskelige at realisere. Projektet ville således ikke være realistisk at gennemføre med en linjeføring til havs, og denne mulighed er derfor fravalgt tidligt i projektførelset. Energinet fastholder på den baggrund projektet med den linjeføring, der fremgår af besigtigelsesmaterialet, og som Energinet i enhver henseende anser for lovligt.

I breve af 9. oktober og 11. oktober 2019 har de to advokater nærmere redegjort for deres synspunkter.

Besigtigelse i marken

Efter det indledende møde foretog kommissionen en **besigtigelse i marken** med udgangspunkt i nedenstående mødesteder.

Ved dagens møde besigtigedes strækningen fra st. 9.965 til st. 15.200.

Mødested den 17. august 2020, kl. 13.00: Hvor ledningen krydser Nymarkvej, 5500 Middelfart (ca. st. 11.250)

Ejeren af lb.nr. 815 oplyste, at der i 2019 er udarbejdet en planstrategi for området, som forventes at medføre ændringer i kommuneplanen. Den nye planstrategi udpeger to områder herunder Gamborg til udviklingsområde, og der planlægges mulighed for udstykning til 3 parcelhuse på ejendommen. Han ønskede derfor oplyst, om projektet vil påvirke udstykningsmuligheden.

Energinets repræsentanter oplyste, at de ikke umiddelbart kan se nogle forhindringer i, at ejeren kan udstykke ejendommen og opføre 3 parcelhuse, der skal dog foretages en konkret vurdering heraf. Energinet lovede derfor at fremsende en udtalelse.

Ejeren af lb.nr. 816 oplyste, at teknikrummet, som skal placeres på ejendommens sydøstlige hjørne, er placeret meget uhensigtsmæssigt i åbent landskab og på toppen af en bakke, hvor der ikke er mulighed for parkering. Han opfordrede derfor kommissionen og Energinet til at finde en anden placering.

Energinets repræsentanter tilkendegav, at placeringen ikke er optimal. De vil derfor undersøge muligheden for en anden mere hensigtsmæssig placering.

Mødested den 17. august 2020, kl. 14.15: Hvor ledningen krydser Holmegårdvej, 5500 Middelfart (ca. st. 12.900)

Ejeren af lb.nr. 817 fremsendte ved mail af 14. august 2020 bemærkninger til besigtigelsesforretningen. Han udtrykte endvidere utilfredshed med placeringen af et anodebed og et evt. teknikhus på ejendommen på besigtigelsesforretningen, da ejendommen med tiden ønskes anvendt som byggegrund. Han ønskede desuden oplyst, om anodebedet graves eller bankes ned.

Energinet repræsentanter beklagede, at den foreslåede placering af anodebedet først var fastlagt sent i forløbet, så der ikke havde været dialog med lodsejer herom. Fremadrettet vil man indgå i tæt dialog med

den/de berørte lodsejere om placering af anodebed og teknikhus. Man oplyste herefter, at anodebedet og teknikhuset ikke burde påvirke en evt. udstykning til beboelse, hvis kommunen en dag giver denne tilladelse. Anoderne placeres i for borede huller

Ejeren af lb.nr. 822 anmodede Energinet om at afmærke projektet for at kunne vurdere, om der er mulighed for at komme uden om hoveddrænen.

Energinets repræsentanter oplyste, at de ikke havde foretaget afmærkning i marken på grund af den igangværende høst. Man vil dog gerne komme ud og foretag afmærkning, så ejeren kan se linjeføringen.

Mødested den 17. august 2020, kl. 15.30: På Tørvegyden ved vejkrydset GI Assensvej/Tørvegyden, 5580 Nr. Aaby (ca. st. 14.400)

Ejeren af lb.nr. 811 stillede spørgsmål til, hvorledes Energinet vil krydse skovarealet på ejendommen.

Energinet repræsentanter oplyste, at der kommer et formindsket arbejdsareal. Fremadrettet skal gastransmissionsledningen friholdes for beplantning i et 2 x 2 m bredt bælte omkring ledningen.

Ejeren af lb.nr. 826 udtrykte utilfredshed med måden, som rørlagerpladsen på ejendommen etableres på samt manglede kommunikation om hele forløbet.

Energinet repræsentanter oplyste, at man har valgt den mest skånsomme metode, hvor der forhåbentligt sker mindst mulig strukturskade. Ydermere at man vil fremsende en foreløbig tidsplan til ejeren.

Repræsentanten for ejeren af lb.nr. 828 spurgte om regnvandsbassinet kan vedligeholdes på sædvanlig vis, og i givet fald om de kan få en skrivelse vedrørende dette.

Energinet repræsentanter oplyste, at regnvandsbassinet kan vedligeholdes på sædvanlig vis, og de vil fremsende en skrivelse herom.

Herefter afsluttedes dagens møde.

Helle S. Andersen

/Kristian Pless

Tirsdag den 18. august 2020, kl. 9.00 samledes kommissionen på Tørvegyden ved vejkrydset Gl Assensvej/Tørvegyden, 5580 Nr. Aaby (ca. st. 14.400), for at fortsætte besigtigelsen i anledning af etablering af gastransmissionsledningen Baltic Pipe, jf. naturgasforsyningslovens § 55, stk. 1 og landsplandirektiv for Baltic Pipe, bekendtgørelse nr. 713 af 9. juli 2019.

Deltagerne var de samme som ved besigtigelsen den 17. august 2020 med undtagelse af *Ib Walther Jensen*, der ikke deltog denne dag.

Protokollen førtes af fuldmægtig Kristian Pless.

Ved dagens møde besigtigedes strækningen fra st. 15.200 til st. 21.600.

Mødested den 18. august 2019 kl. 9.00: På Tørvegyden ved vejkrydset Gl Assensvej/Tørvegyden, 5580 Nr. Aaby (ca. st. 14.400).

Ejeren af lb.nr. 830 oplyste, at han har energipil på det berørte areal, og at han har leveringsforpligtigelser i henhold til aftale med Assens fjernvarme.

Energinets repræsentanter noterede, at man skal have en tæt dialog vedrørende afgrøden mv. med varmeværket.

Mødested den 18. august 2020, kl. 10.30: Hvor ledningen krydser Limosegyden, 5580 Nr. Aaby (ca. st. 18.200)

Ejeren af lb.nr. 833 udtrykte utilfredshed med projektet herunder linjeføring på land i stedet for gennem natura 2000 området til havs. Han ønskede oplyst, om vejene graves op eller underbores.

Energinet repræsentanter oplyste, at vejene som udgangspunkt gennemgraves, men at entreprenøren har frihed til at vælge at underbore/presse røret under vejen i stedet, hvis det konkret giver bedre mening.

Ejeren af lb.nr. 835 stillede spørgsmål til, restriktionerne i observationszonen.

Energinet repræsentanter oplyste, at ejeren kan drive jorden som i dag og bygge landbrugsbygninger uden permanente arbejdspladser. Herudover henvises til afsnittet foroven vedrørende betydningen af opmærksomhedszonen.

Energinet repræsentanter oplyste afslutningsvis, at man indskrænker arbejdsarealet ved st. 20.570 så beplantning på lb.nr. 843 ikke berøres.

Mødested den 18. august 2020, kl. 13.30: Hvor ledningen krydser Granlyvej, 5592 Ejby (ca. st. 20.900)

Ejeren af lb.nr. 844 udtrykte bekymring for en hovedledning og oplyste om nye drænplaner. Han stillede desuden spørgsmål til, hvor tæt på ledningen han må bygge, og om han modtager erstatning for defigurering samt om han skal bevise strukturskader.

Parterne aftalte, at der holdes et møde mellem ejeren og en af Energinets dræneksperter.

Energinet repræsentanter oplyste desuden, at han som udgangspunkt må bygge i en afstand af 79 meter til ledningen, samt at han modtager erstatning for defigurering og strukturskade. Der henvises til afsnittet vedrørende midlertidigt arbejdsareal, jordhåndtering, stensamling, afgrødetab, strukturskade og betalingsretigheder.

Kommissionens beslutninger

Efter drøftelse af det fremlagte projekt, de ved besigtigelsen fremkomne bemærkninger samt de fremsendte skriftlige indlæg fra henholdsvis advokat Søren Nørgaard Sørensen og advokat Hanne Mølbeck besluttede kommissionen at godkende det for kommissionen forelagte projekt for Baltic Pipe på strækningen Svenstrup-Gelsted. Kommissionen anser projektet for lovligt, og finder, at den valgte linjeføring er sagligt begrundet.

Kommissionen har noteret sig de tilsagn, Energinets repræsentanter gav ved besigtigelsen om at undersøge en række forhold nærmere.

Vedrørende kommunikation med lodsejeren

Kommissionen bemærker, at man lægger stor vægt på god dialog og information i forbindelse med projektet herunder i forbindelse med opstart af de arkæologiske forundersøgelser.

Vedrørende projektprøvelse m.v.

Vedrørende spørgsmålet om rækkevidden af ekspropriationskommissionens projektprøvelse, herunder spørgsmålet om, hvorvidt kommissionen kan pålægge Energinet at foretage yderligere undersøgelser af muligheden for at placere gastransmissionsledningen på søterritoriet i stedet for over land, skal kommissionen bemærke følgende:

Efter bestemmelsen i ekspropriationsproceslovens § 13 skal kommissionen under besigtigelsesforretningen foretage *en almindelig prøvelse* af det foreliggende projekt. Kommissionen kan herved bestemme, at ekspropriationen kun kan gennemføres, såfremt der foretages sådanne ændringer i projektet, som kommis-

sionen finder nødvendige af hensyn til ejere, andre ret-tighedshavere, almene interesser eller anlæggets hen-sigtsmæssige gennemførelse.

Af den betænkning, som ligger til grund for ekspropria-tionsprocesloven (Betænkning nr. 330 vedrørende gennemgang af ekspropriationslovgivningen, 1963) fremgår, at formålet med besigtigelsen er at sikre en i hele samfundets interesse hensigtsmæssig udformning af projektet, samt at der ved anlæggets udformning og det konkrete ekspropriationsindgrebs detaljerede fast-læggelse tages tilbørlige hensyn til lodsejernes og and-res berettigede interesser. Af betænkningen fremgår endvidere, at kommissionens opgave ved besigtigel-sen kort kan angives at gå ud på at foretage et praktisk og teknisk skøn over den hensigtsmæssige udformning af projektet samt påse, at anlægget ikke bringer mere forstyrrelse end nødvendigt i de bestående for-hold, og at uundgåelige forstyrrelser afhjælpes bedst muligt. Det anføres videre, at kommissionen ikke er helt frit stillet med hensyn til, hvorledes anlægget skal udformes, idet vedkommende anlægslov, en for an-lægget foreliggende koncession, selve anlæggets for-mål og en ved lov foreskrevet specialprocedure kan begrænse kommissionens skønsvirksomhed.

Linjeføringstracéet for gastransmissionsledningen er fastlagt ved landsplandirektiv nr. 713 af 9. juli 2019 udstedt af Erhvervsministeriet i medfør af lov om planlægning. Der foreligger endvidere en tilladelse til gennemførelse af projektets anlægsdele på land ud-stedt af Miljøstyrelsen i medfør af miljøvurderingslo-ven (VVM-tilladelse). Både Landsplandirektivet og

VVM-tilladelsen er udstedt efter forudgående miljø-konsekvensvurderinger og offentlige høringer, hvor berørte borgere og andre interessenter har haft mulig-hed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet. Blandt de forslag, som har indgået i vurde-ringen og dermed i grundlaget for landsplandirektivet og VVM-tilladelse, er forslag om at flytte projektets linjeføring helt eller delvist ud på søterritoriet.

Det er ekspropriationskommissionens opfattelse, at kommissionens prøvelse af projektet for gastransmis-sionsledningen Baltic Pipe i henhold til ekspropria-tionsproceslovens § 13, må ske inden for de rammer, som landsplandirektivet og VVM-tilladelsen fastlæg-ger for projektet, ligesom kommissionen ved sin prø-velse af projektet er bundet af de konkrete tilladelser og dispensationer, som i øvrigt er givet i henhold til lovgivningen af statslige og kommunale myndigheder.

Da en linjeføring af gastransmissionsledningen på sø-territoriet, ligger uden for de rammer, som landsplan-direktivet og VVM-tilladelsen fastlægger for projek-tet, kan kommissionen ikke pålægge Energinet at fo-retage yderligere undersøgelser eller vurderinger af en sådan løsning.

Med ovenstående bemærkninger godkendte kommis-sionen herefter det af Energinet forelagte projekt ved-rørende gastransmissionsledningen Baltic Pipe på delstrækningen Svenstrup-Gelsted.

Herefter afsluttedes forretningen og protokollen blev underskrevet.

Helle S. Andersen

Ole Christophersen Gunner Lorentzen Kaj Piilgaard Nielsen Ib Walther Jensen

Dorte Ellegaard Peter Hyldegaard

Jacob Møller Sørensen Ole Daugaard Buhl Torben Bonde Andersen

/Kristian Pless

Udskriftens rigtighed bekræftes

Mette Bergmann Andersen